

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра освітньої політики

**Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів
(керівників ЗЗСО та їх заступників)**

**«Впровадження реформи НУШ: завершення
адаптаційного циклу»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики
(*протокол №3 від 28.03.2024 р.*)

Завідувачка кафедри

Христина ЧУШАК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол №3-2 від 25.04.2024 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

ЛЬВІВ 2024

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів (керівників ЗЗСО та їх заступників) «Впровадження реформи НУШ: завершення адаптаційного циклу».

Розробники: завідувачка освітньої політики доц. Чушак Х. Я., директор КЗ ЛОР ЛОІППО, доцент кафедри освітньої політики Хобзей П. К., заступник директора КЗ ЛОР ЛОІППО Пазюк С. З., ст. викл. кафедри освітньої політики Сливка Є. М., зав. кабінету «Центр внутрішнього забезпечення якості освіти» Синя І. А., доц. кафедри гуманітарної освіти Должикова Т.І.

Мета: підготовка керівників ЗЗСО та їх заступників до усвідомленого лідерства у питаннях впровадження Нової української школи на рівні першого (адаптивного) циклу, надання їм відповідних управлінських інструментів.

Напрямок навчання: розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їх заступників) тощо.

Обсяг: 35 годин (1,2 кредита ЄКТС)

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна, змішана (очно-дистанційна)

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

- здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (соціальна компетентність).

Професійні компетентності:

компетентність стратегічного управління закладом освіти (А2);

компетентність стратегічного управління персоналом (А3);

компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1.1);

лідерська (В1);

компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (В3)
інноваційна (Д1).

Місце (місця) надання освітньої послуги: КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Очікувані результати навчання:

слухач_ка курсів уміє:

- управляти змінами, креативно підходити до вирішення стратегічних завдань і приймати управлінські рішення (А 2.5) щодо ефективного переходу з початкової школи до адаптаційного циклу базової середньої освіти;
- застосовувати технології позитивного впливу на колектив закладу, окремих осіб груп із метою досягнення стратегічних цілей закладу освіти (В1.1), підсилення ціннісного компоненту освітнього процесу;
- інтегрувати інновації в управлінську діяльність, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу, особливостей закладу освіти (Д 1.1), зокрема, в питаннях оцінювання наскрізних умінь та груп результатів;
- здійснювати коригування освітнього процесу, управлінської та освітньої діяльності (Б1.2.УЗ) після моніторингу та аналізу впровадження НУШ на рівні адаптаційного циклу.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Реєстрація учасників навчання.

Ознайомлення з учасниками та програмою навчання.

Формування очікувань учасників (*практичне, 2 год.*)

Модуль 1. Запровадженні НУШ адаптаційному циклі базової середньої освіти (5 год.)

Тема 1.1. Цінності Нової української школи та культура наших шкіл. Освіта, що ґрунтується на цінностях

План лекційного заняття (2 год.):

1. Цінності Нової української школи: діамант цінностей.
2. Освіта, що ґрунтується на цінностях у наших школах: аналіз.
3. Як працювати на розвиток цінностей у наших школах: практичні кроки.

Тема 1.2. Забезпечення переходу з початкової до базової середньої школи. Співпраця початкової та базової школи

План практичного заняття (3 год.):

1. Обмін кращими практиками запровадження НУШ у початковій школі.
2. Проведення ранкових зустрічей: практика та рефлексія.
3. Інші важливі елементи початку шкільного дня: щоденні новини, робота з календарем, екран настрою.
4. Дієві технології: «Крісло автора», «Дитина тижня», «Шумомір».
5. Важливі рутини: «Правила», «Щоденні 3», «Щоденні 5», «Ролі», «Щоденник вражень», «Екран настрою», «Коло вибору».

Модуль 2. Реалізація нового ДСБСО в адаптаційному циклі. Оцінювання здобувачів освіти (14 годин)

Тема 2.1. Оцінювання наскрізних умінь

План практичного заняття (2 год.):

1. Вправа «Галерея»: спостереження за роботою в малих групах при потенційно конфліктній ситуації.
2. Самооцінювання та взаємооцінювання як важливі елементи оцінювання наскрізних умінь.
3. Важливість діяльнісного підходу для розвитку та оцінювання наскрізних умінь.

Тема 2.2. Діяльнісний підхід: суть і основні ознаки

План практичного заняття (2 год.):

1. Загальний огляд суті й ознак діяльнісного підходу.
2. Особливості різних напрямків у межах діяльнісного підходу: активне навчання, кооперативне навчання, емпіричне навчання, навчання через відкриття, навчання на основі запитів дітей, проблемне навчання, проєктне навчання.
3. Дебрифінг по особливостях кооперативного навчання.

Тема 2.3 Адаптаційний цикл (5-6 класи) як час формування базових компетентностей. Читацька грамотність

План лекційного заняття (2 год.):

1. Результати PISA 2022: Україна в міжнародному контексті.
2. Результати моніторингів освітніх втрат в Україні.
3. Читацька грамотність: сутність поняття.
4. Формування читацької компетентності у адаптаційному циклі НУШ: практичні рекомендації.

Тема 2.4 Планування уроку в Новій українській школі

План лекційного заняття (2 год.):

1. Моделі освітнього дизайну, які відповідають цінностям і засадам НУШ.
2. Поняття зворотного дизайну.
3. Етапи зворотного дизайну.
4. Формувальне оцінювання і зворотний дизайн.

Тема 2.5 Інтеграція в НУШ: через предметну інтеграцію і/або через проєктну діяльність

План практичного заняття (3 год.):

1. Можливості внутрігалузевої та міжгалузевої інтеграції в Новій українській школі.
2. STEM як приклад інтеграції в НУШ.
3. STEM проєкти, які можна реалізовувати в школах: добрі практики.

Тема 2.6 Цифрові/електронні інструменти для оцінювання груп результатів та наскрізних умінь

План практичного заняття (2 год.):

1. Оцінювання груп результатів: виклики та добрі практики.
2. Інструменти, які допомагають оцінювати групи результатів та можливість їх цифровізації.

3. Електронні журнали та щоденники: можливості й перспективи для фіксації оцінювання за групами результатів та оцінювання наскрізних умінь.
4. Можливості ClassDojo.

Модуль 3. Ефективне впровадження НУШ в адаптаційному циклі (4 години)

Тема 3.1 Чек-лист для управлінця: план роботи щодо ефективно впровадження НУШ в адаптаційному циклі

План практичного заняття (2 год.):

Напрацювання чек-листа за напрямками «Шкільна команда», «Наскрізні вміння», «Навчання та оцінювання учнів», «Освітні втрати», «Інтеграція».

Тема 3.2 Планування навчання на базі територіальних громад. Очікувані результати та способи їх досягнення

План практичного заняття (2 год.):

1. Організаційні питання.
2. Методичні питання.
3. Робота у групах за територіальними громадами. Зворотній зв'язок.

Модуль 4. Психологічний (4 години)

Тема 4.1. Психологія навчання, особливості пізнавальних процесів школярів 10-14 років в умовах стресу війни та зміни інформаційного середовища

План лекційного заняття (2 год.):

1. Вплив пандемії на школярів: що нам розповідають дослідження.
2. Війна і когнітивні процеси.
3. Пізнавальні процеси школярів 10-14 років: головні особливості.

План практичного заняття (2 год.):

1. Що потрібно враховувати при навчанні школярів 10-14 років?
2. Як реагувати на стрес та зміну інформаційного середовища при реалізації адаптаційного циклу?

Тема 4.2 Планування навчання на базі територіальних громад. Очікувані результати та способи їх досягнення

Практичне заняття (2 год)

1. Організаційні питання щодо навчання на базах територіальних громад.
2. Методичні підходи та тематика навчання на місцях.
3. Робота у групах над плануванням тренінгів на місцях. Зворотній зв'язок.

Модуль 5. Підсумки навчання. Рефлексія (6 годин)

Тема 5.1. Професійні спільноти на базі школи як інструмент професійного розвитку персоналі ЗЗСО

План практичного заняття (2 год.):

1. Що таке професійна спільнота? (український та міжнародний досвід).
2. Міжнародний досвід організації професійних спільнот на базі школи.
3. Важливість професійних спільнот для професійного розвитку педагогів.
4. Роль адміністрації школи при створенні та підтримці професійної спільноти педагогічних працівників.

Тема 5.2. Освітня програма ЗЗСО: що очікувати у світлі нової Типової освітньої програми для 5-9 класів

План практичного заняття (2 год.):

1. Огляд проєкту Типової освітньої програми (ТОП) для 5-9 класів.
2. Аналіз та оцінка проєкту ТОП: що нам потрібно змінити в наших освітніх програмах на рівні школи? Що нам варто змінити?

Тема 5.3. Підсумок навчання

План практичного заняття (2 год.):

1. Підсумки та аналіз навчання груп керівників ЗЗСО та їх заступників: що вдалося? Якими були виклики?
2. Навчальні потреби керівників ЗЗСО та їх заступників у зв'язку з упровадженням НУШ у середню школу.
3. Навчальні потреби тренерів-педагогів.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин		
	Усього	Лекції	Практичні
Інтеграційно-мотиваційне заняття Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників	2		2
Модуль 1. Запровадження НУШ в адаптаційному циклі базової середньої освіти	5	2	3
Тема 1.1. Цінності Нової української школи та культура наших шкіл. Освіта, що ґрунтується на цінностях		2	
Тема 1.2. Забезпечення переходу з початкової до базової середньої школи. Співпраця початкової та базової школи			3
Модуль 2. Реалізація нового ДСБСО в адаптаційному циклі. Оцінювання здобувачів освіти	14	4	10
Тема 2.1. Оцінювання наскрізних умінь			2
Тема 2.2. Діяльнісний підхід: суть і основні ознаки			3
Тема 2.3 Адаптаційний цикл (5-6 класи) як час формування базових компетентностей. Читацька грамотність		2	
Тема 2.4 Планування уроку в Новій українській школі		2	
Тема 2.5 Інтеграція в НУШ: через предметну інтеграцію і/або через проєктну діяльність			3
Тема 2.6 Цифрові/електронні інструменти для оцінювання груп результатів та наскрізних умінь			2
Модуль 3. Ефективне впровадження НУШ в адаптаційному циклі	4		4
Тема 3.1 Чек-лист для управлінця: план роботи щодо ефективно впровадження НУШ в адаптаційному циклі			2
Тема 3.2 Планування навчання на базі територіальних громад. Очікувані результати та способи їх досягнення			2
Модуль 4. Психологічний	4	2	2
Тема 4.1 Психологія навчання, особливості	4	2	2

пізнавальних процесів школярів 10-14 років в умовах стресу війни та зміни інформаційного середовища			
Модуль 5. Підсумки навчання. Рефлексія	6		6
Тема 5.1. Професійні спільноти на базі школи як інструмент професійного розвитку персоналі ЗЗСО			2
Тема 5.2. Освітня програма ЗЗСО: що очікувати у світлі нової Типової освітньої програми для 5-9 класів			2
Тема 5.3. Підсумок навчання			2
Всього годин:	35	8	27

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023 р. № 1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році»
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників».
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18 жовтня 2019 р. № 1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії».
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2023 р. № 35 «Про деякі питання проведення сертифікації педагогічних працівників у 2023 році».
6. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2136 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».
7. Державний стандарт базової середньої освіти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
8. Нова українська школа <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
9. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentasia-Roman-Stesichin.pdf>
10. Лист Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 № 1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році» <https://osvita.ua/doc/files/news/899/89974/6500177fc5b54679390686.pdf>
11. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник] <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41680/1/77%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%A3%D0%A8%2022%20%D0%9A%D0%9F%D0%9C%D0%9E%D0%A2%2009-08-07.pdf>

12. Лист МОН № №4.5/2303-21 від 06.08.21 року Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/83419/
<https://osvita.ua/doc/files/news/834/83419/Metodychni-rekomendatsiyi-pilotnym-shkol.pdf>
13. Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22 Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87596/
14. Оцінювання за НУШ: що змінилося та як допомогти вчителю?
<https://osvitoria.media/experience/otsinyuvannya-za-nush-shho-zminylos-ta-yak-dopomogty-vchytelyu/>
15. Богосвятська А.-М.І Цифрові техніки формування оцінювання:
<https://docs.google.com/presentation/d/1KFjIo1RUP7ArF8KYczQHE8cTdxnOKn1pcEyrxAgz5nA/edit?usp=sharing>
16. Новий освітній стандарт для 5-9 класів – що це за документ і що він змінює <https://nus.org.ua/questions/novyj-osvitnij-standart-dlya-5-9-klasiv-shho-tse-za-dokument-i-shho-vin-zminyuye/>
17. Особливості нового Державного стандарту базової середньої освіти
[file:///C:/Users/m-bar/Downloads/osoblivosti_novogo_derzhastandartu_bazovoji_osviti%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/m-bar/Downloads/osoblivosti_novogo_derzhastandartu_bazovoji_osviti%20(1).pdf)
18. Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом МОН України від 15 травня 2023 р. №563. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodychnih-rekomendacij-shodo-okremih-pitan-zdobuttya-osviti-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>.
19. Навчальні втрати: причини, наслідки й шляхи подолання
<https://osvita.ua/school/88921/>
20. Усе про освітні втрати: ефективні методики та алгоритми для вчителя.
<https://osvitoria.media/experience/vse-pro-osvitni-vtraty-efektyvni-metodyky-ta-algorytmy-dlya-vchytelya/>
21. Як компенсувати «освітні втрати»: рекомендації для органів влади, засновників і директорів закладів освіти <https://sqe.gov.ua/yak-kompensuvati-osvitni-vtrati-rek/>